

Lisa Gunnefur

040-359 59 61

lisa.gunnefur@lund.se

Kommunfullmäktige

Program för social hållbarhet 2020-2030 i Lunds kommun - Ett Lund för alla

Sammanfattning

Kommunkontoret har tillsammans med förvaltningarna, Lunds kommunala fastighetsbolag (LKF) och Finsam Lund tagit fram ett förslag till Program för social hållbarhet i Lunds kommun.

Programmet anger en gemensam riktning för arbetet med social hållbarhet och lägger fast de långsiktiga prioriteringarna.

Förslaget har remitterats till nämnder, rådgivande organ, styrelser och andra aktörer för yttrande. Ett nytt förslag till program har utarbetats utifrån inkomna synpunkter.

Programmet syftar till att skapa jämlika livsvillkor och förverkliga mänskliga rättigheter för alla som bor och verkar i Lund - Ett Lund för alla. Syftet ska uppnås genom att engagera medborgare, förtroendevalda och medarbetare i Lunds kommun samt andra aktörer i samhället såsom lärosäten, näringslivet och civilsamhället till samverkan, dialog och innovation för ett socialt hållbart Lund.

Kommunfullmäktige föreslås anta programmet.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 8 juni 2020

Lunds kommuns program för social hållbarhet 2020-2030, daterat 2020-06-15 slutversion

Bilaga 1 Mål, indikatorer och nuläge

Bilaga 2 Ändringar från remissvaren

Bilaga 3 Remissyttranden

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut den 7 oktober 2019 KSau § 266

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 30 september 2019-09-30

Barnets bästa

Programmet berör barn. Programmet syftar till att skapa jämlika livsvillkor och förverkliga mänskliga rättigheter för alla barn som bor och vistas i Lund.

2020-06-08

Diarienummer

KS 2019/0464

Ärendet

Bakgrund

Kommunkontoret har tillsammans med förvaltningarna, Lunds kommunala fastighetsbolag (LKF) och Finsam Lund tagit fram ett förslag till Program för social hållbarhet i Lunds kommun – Ett Lund för alla.

Social hållbarhet, mänskliga rättigheter och folkhälsofrågor är starkt sammankopplade. Lunds kommuns analyser visar att de grupper som har sämst hälsa är samma grupper som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda. Därför samordnas arbetet med mänskliga rättigheter och folkhälsa genom program för social hållbarhet. Förslaget utgår ifrån de uppdrag som getts enligt nedan:

Kommunfullmäktige beslutade den 30 augusti 2018 att anta förslaget till struktur för Lunds arbete med mänskliga rättigheter i enlighet med kommunkontorets förslag samt att utnämna Lund till MR-stad. Den föreslagna strukturen var enligt följande:

- En övergripande struktur behöver utvecklas vilket bland annat innebär att ett överordnat styrande dokument behöver arbetas fram.
- Programmet ska fungera som ett paraplydokument för alla områden som berör mänskliga rättigheter, samt inkludera de områden av mänskliga rättigheter som Lund arbetar med idag.
- Programmet ska beskriva hur arbetet med mänskliga rättigheter ska prioriteras, organiseras och vilken inriktning arbetet ska ha.
- Arbetet inom social hållbarhet/folkhälsa bör samordnas med arbetet med mänskliga rättigheter för att uppnå synergieffekter.

Kommunstyrelsens miljö-och hälsoutskott beslutade den 11 april 2017 att ge kommunkontoret i uppdrag att ta fram ett underlag för en revidering av policyn för folkhälsoarbetet i Lunds kommun.

Förslag till Lunds kommuns hållbarhetspolicy

För att tydliggöra Lunds kommuns koppling till Agenda 2030 har ett förslag till policy för hållbarhet tagits fram. Policyn är även ett sätt att förena Lunds program för social hållbarhet 2020-2030 med LundaEko 2021-2030 samt Lunds kommuns kommande näringslivsprogram. Policyn genomsyrar och utgör en grundförutsättning för de prioriterade områdena i program för

2020-06-08

Diarienummer

KS 2019/0464

social hållbarhet. Förslaget till policy föreslås antas av kommunfullmäktige sommaren 2020.

Så har programmet tagits fram

Program för social hållbarhet har tagits fram av en kommunövergripande arbetsgrupp för social hållbarhet med representanter för förvaltningarna, LKF och Finsam Lund. Arbetet inleddes med nulägesanalyser av lokala förhållanden utifrån folkhälsa, mänskliga rättigheter och segregation. Utifrån analyserna har ett antal behov och utmaningar identifierats som ligger till grund för programmets sex prioriterade områden med mål. Exempel på behov och utmaningar som identifierats i nulägesanalyserna är:

- Arbeta med samlat stöd till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden,
- Stress och psykisk ohälsa bland barn och unga,
- Arbeta systematiskt med jämställdhet genom att samla statistik och göra jämställdhetsanalyser av verksamheterna för att rikta insatser där behoven är som störst,
- Fysisk tillgänglighet,
- Tillgängliggöra information rörande de mänskliga rättigheterna,
- Öka kunskapen om vilka som inte deltar i kommunens verksamheter för att öka inkluderingen,
- Utveckla dialogformer för att nå fler lundabor,

2020-06-08

Diarienummer

KS 2019/0464

- Öka valdeltagandet genom riktade insatser till de som inte deltar i demokratiska val,
- Ett samordnat arbete till familjer med barn i ekonomisk utsatthet,
- Skapa förutsättningar för att barn ska kunna ta till sig utbildning på ett likvärdigt sätt,
- Minskad skolegregation,
- Ökad fysisk aktivitet,
- Öka tryggheten för kvinnor i det offentliga rummet.

Förslag till program för social hållbarhet

Programmets syfte

Programmet anger en gemensam riktning för arbetet med social hållbarhet och lägger fast de långsiktiga prioriteringarna. Programmet syftar till att skapa jämlika livsvillkor och förverkliga mänskliga rättigheter för alla som bor och verkar i Lund - Ett Lund för alla. Syftet ska uppnås genom att engagera medborgare, förtroendevalda och medarbetare i Lunds kommun samt andra aktörer i samhället såsom lärosäten, näringslivet och civilsamhället till samverkan, dialog och innovation för ett socialt hållbart Lund.

Prioriterade områden med mål

Nedanstående sex prioriterade områden med mål lyfts fram i programmet.

- Demokrati – Skapa jämlika möjligheter till delaktighet och inflytande
- Utbildning och lärande - Skapa jämlika förutsättningar för ett livslångt lärande
- Levnadsvanor - Främja hälsosamma vanor genom hela livet
- Arbete och sysselsättning - Ökad etablering på arbetsmarknaden
- Boende och närmiljö – Hela Lund ska leva och utvecklas
- Jämställdhet – Kvinnor, män och icke-binära ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Varje mål har ett antal delmål vilka beskrivs i programmet. Delmålen följs upp genom indikatorer som tillsammans med ett nuläge för varje indikator finns beskrivna i Bilaga 1 och bifogas ärendet som information. En samlad bedömning av indikatorerna kommer att bedöma måluppfyllnad. Nationella indikatorer för folkhälsa är under framtagande av Folkhälsomyndigheten och kommer att läggas till när de presenterats. Samtliga indikatorerna kan komma att ses över inför den årliga uppföljningen av program för social hållbarhet.

2020-06-08

Diarienummer

KS 2019/0464

Remiss

Förslaget på program för social hållbarhet har remitteras brett till nämnder, rådgivande organ, styrelser och andra intressenter. Allmänheten har kunnat lämna synpunkter på lund.se och en workshop med föreningslivet i Lund har anordnats.

Remissinstanserna ombads i sina yttranden särskilt pröva:

- om de prioriterade områdena stämmer överens med egna analyser inom området och att
- exemplifiera gemensamma åtgärder som behöver lyftas i en plan för att säkra hur målen i programmet ska uppfyllas.

En sammanställning av remissvaren visar att:

- Alla remissinstanser var positiva till Lunds kommuns första program för social hållbarhet som tillsammans med Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet, LundaEko, bidrar till att skapa en helhet i kommunens hållbarhetsarbete.
- De prioriterade områdena i programmet stämmer i sin helhet överens med remissinstansernas egna analyser inom området.
- Det anses positivt att andra styrdokument inom social hållbarhet vid behov omarbetas enligt program för styrning och följs upp genom program för social hållbarhet.
- Det anses positivt att programmet kommer att följas upp i ordinarie uppföljningsprocess.
- Remissinstanserna är positiva till den transparenta och involverande processen för framtagandet av programmet.
- Det fanns önskemål om att skapa en tydligare koppling till Agenda 2030, LundaEko och Barnkonventionen.
- Kopplingen till LundaEko föreslogs förstärkas genom gemensamma mål som belyses från olika perspektiv, liknande struktur och layout av programmen samt gemensam uppföljning.
- Det fanns ett samstämmigt önskemål om att omformulera målen så att de blir konkreta och går att följa upp.
- En utmaning som lyftes var att höja ambitionen för arbetet med social hållbarhet i rådande ekonomiska läge och att större satsningar kräver särskilda resurser.

Ett nytt förslag på programmet har utarbetats utifrån remissinstansernas synpunkter. För att se alla ändringar som gjorts i programmet se Bilaga 2 och remissinstansernas yttrande och beslut i sin helhet se Bilaga 3.

2020-06-08

Diarienummer

KS 2019/0464

Föredragning

Struktur för systematisk styrning inom social hållbarhet

Kommunstyrelsen har det kommunövergripande ansvaret för att samordna genomförande och uppföljning av programmet. Strukturen för systematisk styrning inom social hållbarhet består av ett program med prioriterade områden och mål, ledningsstöd, relaterade styrdokument, kommunikation samt uppföljning.

- **Program för social hållbarhet** beslutas av kommunfullmäktige. Programmet är kommunövergripande och anger en önskvärd utveckling och en gemensam riktning för arbetet med social hållbarhet. I programmet fastställs de långsiktiga prioriterade områdena med mål från år 2020-2030. Lunds kommuns nämnder och styrelser är ansvariga för att integrera social hållbarhet i det arbete som resulterar i kommunens ekonomi- och verksamhetsplan (EVP).
- **Uppföljningen** av program för social hållbarhet genomförs årligen i januari, av i programmet angiven nämnd och styrelse. Nämnder och styrelser ska utifrån eget ansvarsområde följa aktiviteter i befintliga styrdokument inom social hållbarhet och vid behov ta fram ny aktiviteter för respektive delmål. Ansvarig nämnd och styrelse rapporterar aktiviteter som syftar till att uppnå målen, indikatorer samt en bedömning av måluppfyllnad. Uppföljningen sker i samband med nämndernas årsanalyser. Indikatorerna kommer under programtiden att uppdateras vid behov.

Program för social hållbarhets och LundaEkos måluppfyllnad redovisas i en gemensam årlig hållbarhetsredovisning. Hållbarhetsredovisningen ska godkännas av kommunfullmäktige i samband med kommunens årsredovisning. Två gånger under programperioden, 2023 och 2027, lämnar kommunstyrelsen en fördjupad utvärdering av mål och delmål till kommunfullmäktige. En grupp experter inom social hållbarhet kommer att konsulteras och engageras i programmets uppföljningsarbete. Vid behov görs en aktualisering av programmet de efterföljande åren, 2024 och 2028.

- Det finns idag ett flertal **styrdokument** i kommunen som har kopplingar till social hållbarhet. Dokumenten innehåller ofta en blandning av mål, åtgärder och beskrivningar av hur arbetet ska bedrivas och det sker ingen systematisk uppföljning.

2020-06-08

Diarienummer

KS 2019/0464

Arbetet med att identifiera vilka befintliga styrdokument inom social hållbarhet som ska inkluderas i Program för social hållbarhet, aktualiseras eller avslutas, kommer att ske efter hand. Befintliga styrdokument inom området kommer i möjligaste mån att följas upp genom Program för social hållbarhet i syfte att uppnå en tydligare styrning. Kommunkontoret gör bedömningen att *Policy för folkhälsoarbete* samt *Integrationspolitiskt program om internationalisering och mänskliga rättigheter med handlingsplan* kan ersättas av Program för social hållbarhet eftersom de inte längre är giltiga. Andra styrdokument med behov av revidering är exempelvis *Strategi för Barnets Bästa* samt *Kostpolicy*.

När program för social hållbarhet var antaget skulle en plan för social hållbarhet tas fram. Genomgången av befintliga styrdokument visar att det i dagsläget finnas ett behov av att i första hand revidera och stärka det systematiska arbetet med befintliga styrdokument inom social hållbarhet. Därefter kan bedömningen huruvida en plan för social hållbarhet behövs eller inte.

- Kommunkontoret har tillsammans med en **kommunövergripande arbetsgrupp** för social hållbarhet tagit fram föreliggande förslag till Program för social hållbarhet i Lunds kommun. Arbetsgruppen har fortsatt uppdrag att stärka och utveckla det systematiska arbetet med social hållbarhet. Gruppen består av tjänstpersoner från förvaltningarna, LKF och Finsam.

Ekonomiska konsekvenser

Lunds kommuns nämnder och styrelser är ansvariga för att integrera arbetet med social hållbarhet i verksamhetsplaneringen och att kostnaderna för att uppnå målen kopplas till den interna budgetprocessen i kommunens ekonomi- och verksamhetsplan (EVP).

Kommunkontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

att anta Program för social hållbarhet 2020-2030 - Ett Lund för alla

2020-06-08

Diarienummer

KS 2019/0464

att Program för social hållbarhet ersätter policy för folkhälsoarbete samt Integrationspolitiskt program om internationalisering och mänskliga rättigheter med handlingsplan

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Carin Hillåker
Biträdande kommundirektör

Beslut expedieras till:

Kommunkontoret: Hållbar tillväxt, utredning, kommunikation,
Alla nämnder och styrelser inom kommunkoncernen